

וועדות ההכרה, השינוי

דנה פישביין¹, פרופ' רחל ניסנהולץ-גנות^{2,1}, פרופ' יהודה דנון¹

¹ אוניברסיטת אריאל בשומרון ² מאירס-ג'וינט - מכון ברוקדייל

מטרות

לבחון את תפישותיהם של בעלי עניין שונים בתהליך ההכרה על התהליך במתכונתו החדשה ועל המידה בה השיג את מטרותיו בעיניהם, ולהציע דרכים לשיפורו.

שיטות

- 20 ראיונות עומק חצי-מובנים עם משתתפים שונים בתהליך ההכרה: אנשי המועצה המדעית, חברי ועדות הכרה, מנהלי מחלקות בבדקות ומתמחים.
- ניתוח פרוטוקולים של 4 דיונים של המועצה המדעית עם ראשי ועדות הכרה שביצעו ביקורים בשנה הראשונה לאחר השינוי.

רקע

ב-2017 בוצע שינוי בתהליך ההכרה במחלקות לצורך התמחות, שהינו התהליך המרכזי לשמירה על איכותה של התמחות הרופאים בישראל.

השינוי נועד **לייעל את עבודת ועדות ההכרה** המבקרות במחלקות, להגביר את אובייקטיביות הבדיקה, לשפר את האופן בו משקף דוח הועדה את הכשרת המתמחים בפועל, ולהגביר את הדיוק בעבודה על פי הקריטריונים והנהלים.

רכיבי השינוי: (1) **הרכב חדש** לוועדות המבקרות במחלקות שכלל יו"ר **ממקצוע שונה** מהמחלקה הנבדקת ותוספת **מתמחה** (2) דגש על **ראיונות עם מתמחים** (3) **הדרכות** לראשי הועדות

ממצאים

השתייכות יו"ר הועדה לאותה קבוצה מקצועית (מומחיות) עם מנהל המחלקה הנבדקת עלולה להשפיע על עבודתה של ועדת ההכרה. לכן, מינוי יו"ר **ממקצוע שונה** נתפס **כמשפר את האובייקטיביות** של הבדיקה.

חלק מהמראיינים התנגדו ליו"ר ועדה ממקצוע שונה מסיבות מקצועיות ומסיבות שניתן להסביר באמצעות **אפקט הרגישות הבין-קבוצתית**.

הוספת מתמחים לוועדות נתפסה כחוביבית, אך רבים מהמתמחים היו פאסיביים במהלך הביקור או נעדרו ממנו לגמרי.

הראיונות עם המתמחים נתפסו ככלי היעיל ביותר בידי ועדות ההכרה, אך המתמחים עצמם התקשו לדבר בפתיחות עם הועדות.

המשתתפים סבורים שקיימת **הטרוגניות באיכות ההתמחות** בין מחלקות שונות, לעיתים גם באותו מוסד. הטרוגניות זו באה לביטוי בפערים בין המחלקות השונות.

ההתמודדות הנוכחית עם הפערים אינה מספקת ו**נדרשים פתרונות ברמה הלאומית**.

בין **הסיבות לפערים**: תפיסתם החינוכית של מנהלי המחלקות, מיקום המוסד (פריפריה/מרכז), מקצוע ההתמחות וגודל המוסד הרפואי.

ההדרכות שהוצעו לראשי הועדות נמצאו כמועילות והומלץ להרחיבן ולהציען לכל חברי הועדה כולל מתמחים.

דיון ומסקנות

- קיימת **חשיבות רבה לאיתור פערים באיכות ההתמחות** ולמתן פתרונות מערכתיים ברמה הלאומית, הנוגעים בסיבות הקיימות לפערים.

- הממצאים מעידים כי **השינוי בהרכב הועדות הועיל במניעת הטיית בעת ביקורי ועדות ההכרה**. יש להתייחס להתנגדויות שנצפו משני הסוגים: המקצועית והרגשית, בין היתר באמצעות **הרחבת ההדרכות** לחברי הועדות המבקרות ולראשיהן, הן בהיבטים המקצועיים והן **בהתמודדות עם התנגדויות**.